

ابراهیم اصغری، تهیه‌کننده مشهدی، در گفت‌وگو با شهرآرا مطرح کرد

کم لطفی سینمای مشهد به قهرمانان دفاع مقدس

شکیبا افخمی راد

گفت‌وگو
روز

ابراهیم اصغری، سینماگر مشهدی، را می‌توان یکی از پرکارترین تهیه‌کنندگان در حوزه ساخت فیلم‌های دفاع مقدسی دانست. او تا به امروز فیلم‌هایی چون «مردی شبیه باران»، «مردی از جنس بلور»، «به‌کبودی یاس»، «شور شیرین»، «اشنوگل»، «تک‌تیزانداز» و «شماره ۱۰» را تهیه کرده‌است که همگی در حوزه دفاع مقدس هستند. «شماره ۱۰»، جدیدترین اثر اصغری، در جشنواره فیلم فجر سال گذشته اکران شد و توانست چهار سیمرغ بلورین این رویداد را از آن خود کند. این فیلم که درباره اسارت سربازی ایرانی در جنگ ایران و عراق است، پیش‌ازین قرار بود در اکران عید فطر روی پرده سینماها برود، اما درنهایت نامش در میان آثار عید فطر سینماها قرار نگرفت. در این بین صداوسیما هم «شماره ۱۰» را در دو نوبت در نوروز ۱۴۰۲ روی آنتن برد، تا معادلات برای اکران عمومی آخرین اثر اصغری به هم بریزد. ابراهیم اصغری در گفت‌وگو با ما درباره این اتفاق و همچنین چالش‌های ساخت آثار دفاع مقدسی صحبت کرده‌است که در ادامه می‌خوانید.

- فیلم «شماره ۱۰» بعد از اکران موفق‌ی که در چهل ویکمین دوره‌جشنواره فیلم فجرداشت، چندی پیش بدون اکران عمومی روی آنتن تلویزیون رفت. نظر شما درباره این اقدام صداوسیما که چند سالی است به یک روال تبدیل شده‌است چیست؟
- فیلم‌های سینمایی، به ویژه آثاری که با محوریت موضوعات استراتژیک و ارزشمند ساخته می‌شوند و به‌نوعی می‌توانند مخاطب را جذب کنند، بهتر است ابتدا در سینما اکران و سپس از تلویزیون پخش شوند. حتی به نظر من اگر فیلم‌ها بلافاصله بعد از پایان اکران سینمایی روی آنتن تلویزیون بروند، بهتر است، چون فیلم‌در زمان اکرانش در سینما توانسته‌است یک جریان رسانه‌ای و خبری ایجاد کند و قطعا کنجکاوی مخاطب تلویزیون را نیز برانگیخته‌است تا به تماشای آن بنشیند، ازاین‌رو به نفع تلویزیون و مخاطبانش است که این نوع فیلم‌ها بعد از اکران سینمایی از تلویزیون پخش شوند ولی سازمان صداوسیما هرساله در نوروز برخی فیلم‌ها را پیش از اکران روی آنتن می‌برد که به نظر من این رویه و شیوه باید اصلاح شود، چون نه به نفع سینماست نه صداوسیما و نه مخاطب و مردم.
- رقمی که سازمان صداوسیما به شما پرداخت کرده‌است هزینه‌های فیلم را جبران می‌کند؟

رقمی که سازمان برای این‌گونه‌اکران‌ها پرداخت می‌کند قطعا نسبت به ارقام معمول خیلی متفاوت و چشمگیر است و هر تولیدکننده‌ای را وسوسه می‌کند. درواقع می‌توان گفت‌باتوجه‌به‌رقم‌پرداختی سازمان صداوسیما برای فیلم «شماره ۱۰» و مخاطبی که در تلویزیون دارد و همچنین اکرانی که در سینماها خواهد داشت، این فیلم می‌تواند عنوان پرمخاطب‌ترین و پرفروش‌ترین فیلم دفاع مقدسی سال ۱۴۰۲ را کسب کند. یعنی از لحاظ درآمدی و بازگشت سرمایه‌از همه‌فیلم‌های دفاع مقدسی امسال موفق‌تر خواهد بود. البته بعد از پخش تلویزیونی نسخه‌هایی از «شماره ۱۰» به‌صورت غیرقانونی وقاچاق در سایت‌های مختلف قرار گرفته‌اند که از مردم تقاضا می‌کنم با قاچاقچیان همکاری نکنند و این فیلم را از طریق مجاری سالم که مهم‌ترین آن‌ها اکران سینمایی‌است ببینند، چون دیدن این فیلم به‌صورت قاچاق لطمه زیادی به سینمای ایران وارد خواهد کرد و قطعا خودش یک نوع سرقط هنری و کار غیرمشروع است.

- پیش ازاین بارها در صحبت‌هایتان برای اکران عید فطر اعلام آمادگی کرده بودید؛ اما در نهایت نام «شماره ۱۰» در میان فیلم‌های این‌نوبت از

نهادهایی که امکانات نظامی را اختیار گروه‌های سینمایی قرار

به عنوان یکی از پرکارترین تهیه‌کنندگان در ساخت فیلم‌های دفاع مقدس، اصلی‌ترین چالش در این حوزه را چه می‌دانید؟

نهادهایی که امکانات نظامی را اختیار گروه‌های سینمایی قرار

مخاطبان سینما و تلویزیون ایران محمدحسین لطیفی را با سریال‌های تلویزیونی گرم و دیدنی او در دهه ۸۰ (به ویژه دو مجموعه خاطره انگیز

«همسایه‌ها» و «صاحب‌دلان»، و همچنین تک فیلم سینمایی شایان توجهش در عرصه دفاع مقدس، یعنی «روز سوم»، به خاطر می‌آورند. این فیلم‌ساز باتجربه که به جرئت می‌توان گفت در یک دهه اخیر اثر سینمایی شایان توجهی نساخته بود که بتواند مخاطب را سر ذوق بیاورد، در زمستان ۱۴۰۱ فیلم سینمایی تازه‌اش در گونه دفاع مقدس گام به جشنواره فیلم فجر گذاشت و با اثری خوش ساخت که می‌تواند خاطرات ناخوشایند آثار متوسطی همچون «به وقت خماری» و «مرد نقره‌ای» را از ذهن مخاطبان پاک کند، موفقیتش را تا اکران نوروزی ادامه داد.

- یک پرتره سینمایی

«غریب» یک فیلم زندگی‌نامه‌ای-پرتره است که با محوریت شهید محمد بروجردی ساخته شده و تقریبا در تمام مدت دو ساعته خود تمرکزش را از این شخصیت اصلی که قهرمان قصه است، منحرف نمی‌کند. چیره‌دستی فیلم‌ساز در تقابل کلاسیک دو قطب خیر و شر داستان خودنمایی می‌کند، جایی که حتی پرداختن به شخصیت منفی هم به طور کامل تحت الشعاع پرداخت محمد بروجردی قرار می‌گیرد. باین حال قطب منفی چنان که باید و شاید باورپذیر از آب درنیامده و این یکی از نقاط ضعف «غریب» است. درواقع هر قدر که واکاوی قهرمان در این فیلم همدلی‌برانگیز و باورپذیر است، پرداخت ضدقهرمان سطحی و در زیر سایه سنگین شعار رقم می‌خورد. از همان سکانس‌های ابتدایی و به‌خون کشیدن عروسی، ضدقهرمان به مثابه یک جانی درنده‌خو ترسیم می‌شود که در ادامه با عناصری همچون کتاب خواندن، سیگار کشیدن و خودبینی مضحکش در برخورد با همراهان

مجید صالحی در نمایی از فیلم سینمایی «شماره ۱۰»

می‌دهند پاشنه آشیل سینمای دفاع مقدس محسوب می‌شوند، باوجوداین همکاری مؤثری با فیلم‌سازان ندارند. درواقع در این بخش سینماگران با چالش‌ها و مشکلات بسیاری همچون استفاده از امکانات فرسوده و گران روبه‌رو هستند، به‌طوری‌که بسیاری از فیلم‌سازان به‌دلیل نبودسرویس‌دهی مناسب‌مجبور می‌شوند صحنه‌های جنگی اثرشان را که با لجستیک نظامی و سلاح و مهمات سروکار دارد کم کنند. البته همان سرویس‌دهی نامناسب هم با مطالبه قیمت‌های بسیار بالایی صورت می‌گیرد، درصورتی‌که نهاد‌های نظامی کشور و نهاد‌های زیرمجموعه آن‌ها وظیفه دارند که از تولیدات سینمای دفاع مقدس حمایت کنند اما متأسفانه در سال‌های اخیر این اتفاق رخ نداده است.

- چه فرد ارگانی می‌تواند این چالش را برطرف کند؟
- برای رفع این مشکل فرماندهان نظامی کشور باید چاره ببیندشند. همچنین اگر نیاز به‌ریف بودجه‌ای داریم، مجلس برای آن بودجه تعیین کند، چون اگر این روند ادامه پیدا کند، تولیدات سینمای دفاع مقدس روزبه‌روز کمتر می‌شود.
- شما چند فیلم دفاع مقدسی هم در شهر مشهد تهیه کرده‌اید. از تفاوت ساخت این‌گونه فیلم‌ها در مشهد و تهران بگویید.
- باوجودآنکه بضاعت هنری بسیاری از استان‌ها از جمله خراسان بسیار بالاست، به‌دلیل متمرکز شدن امکانات سینمایی کشور در پایتخت، ساخت فیلم، به‌ویژه آثار دفاع مقدسی در شهرستان‌ها، کار بسیار سختی است. به‌نظر من این رسالت‌مدبران ارشداستان خراسان و به‌ویژه استاندار است که از ساخت آثاری با

سمفونی ایثار یک قهرمان

درباره «غریب»، اثر تماشایی این روزهای سینما

خود، به‌شکلی سهل‌انگاران‌ه خودش را نمایش می‌دهد و به کلیت اثر لطمه می‌زند. در مقابل اما قهرمان قصه نسبت روشنی با روحيات شخص کارگردان دارد. محمدحسین لطیفی که در سال‌های اخیر بیشتر از هر فعالیت دیگری، با اجرای برنامه سینمایی «هفت» در معرض دید و قضاوت مخاطبان بوده، با اظهار نظرهای صریح و مکرر خود ثابت کرده‌است که ذهنی معتدل و مزاجی نرم‌خو دارد. صحبت‌های او در دیدار با رهبر معظم انقلاب که در قالب مستند «غیررسمی» منتشر شد هم نشان می‌دهد که این هنرمند سرد و گرم‌چشیده کاملاً صلح و تساهل را می‌ستاید و ضمن حفظ مبانی اعتقادی خود،

مجید صالحی در نمایی از فیلم سینمایی «شماره ۱۰»

موضوعات مهم و استراتژیک و همچنین با محوریت شخصیت‌های تأثیرگذار دفاع مقدس که خراسانی هستند، حمایت و پشتیبانی کنند. ما در دهه ۲۰ با توجه به نگاه ویژه آقای کوپایی، استاندار وقت خراسان، دو فیلم دفاع مقدسی «مردی شبیه باران» و «مردی از جنس بلور» را در مشهد ساختیم و در اواخر دهه ۸۰ با حمایت آقای محمود صلاحی فیلم‌های «به‌کبودی یاس» و «شور شیرین» را جلوی دوربین بردیم. این اتفاق بازم باید رخ دهد، به‌ویژه که الان استاندار خراسان یکی از فرماندهان نظامی کشور است و به‌احتمال زیاد با بسیاری از رزمندگان خراسان تعامل دارد. متأسفانه در هفت یا هشت سال اخیر به‌شدت مدیران استان و استانداران در حمایت از فیلم‌سازان کم‌رنگ عمل کرده‌اند و درواقع کاری انجام نداده‌اند.

به نظر من مسئولان استان ما نسبت به شهیدانمان کم‌لطفی کرده‌اند. این در حالی است که باید استاندار خراسان از فیلم‌سازان مطالبه‌ها و از آن‌ها پشتیبانی کند تا درباره شهدای دفاع مقدس خراسانی فیلم بسازند. ما شهیدان بزرگوار زیادی چون شهید نظرنژاد، چراغچی و شوشتری در خراسان داریم که قطعا می‌توانند برای سینمای ایران موضوع و سوژه خوبی باشند، برای مثال اگر قرار است سالی سه فیلم دفاع مقدسی ساخته‌شود، یکی از فیلم‌ها می‌تواند به یکی از شخصیت‌های برتر خراسانی اختصاص پیدا کند. البته این فیلم‌ها شکل نمی‌گیرد، مگر اینکه از حمایت‌ها و بودجه‌های استان خراسان برای این‌بخش استفاده‌شود. استاندار خراسان نیز می‌تواند با حمایت‌های مادی و معنوی مؤثرتر از همه در این بخش عمل کند.

است که گاهی از ضدقهرمان شرور فیلم‌های تخیلی جلومی‌زند و گاهی هم از فرط بلاغت به شخصیت‌های دنیای کمدی متمایل می‌شود. شخصیت زن قصه هم در حالی‌که به واسطه یک ترومای سهمگین در همان ابتدای کار کاملاً از متن داستان بیرون رفته و نزدیک به یک ساعت بی‌توانه‌است، در اواخر فیلم با رویکردی ته‌اجمی و نابالغانه گام به عرصه انتقام می‌گذارد و در ثانیه‌های آخر متحول می‌شود.

- سمفونی تک‌نفره

تهیه‌کنندگی و نویسندگی «غریب» بر عهده حامد عنقااست که مخاطبان آخرین بار او را با نگارش سریال «آقا‌زاده» به‌خاطر سپرده‌اند. هرچند به‌وضوح نمی‌توانیم تأثیرگذاری نویسنده و کارگردان «غریب» را در این فیلم تفکیک کنیم اما چندان دور از ذهن نخواهد بود که فکر کنیم شخصیت شهید بروجردی در «غریب» بیشتر محصول چکش کاری کارگردان است، درحالی‌که بقیه شخصیت‌ها و بالاخص دیالوگ‌های برطوطراق و کلیشه‌ای آن‌ها از ذهن نویسنده ناشی شده‌اند. عناصر تشکیل‌دهنده شخصیت و شکل دیالوگ نویسی کاراکترهای این فیلم به شکل تأمل‌برانگیزی شبیه به «آقا‌زاده» از آب درآمده، درحالی‌که درون‌گرایی شخصیت شهید بروجردی را می‌توانیم با سلوک شخصیت خلیل در «صاحب‌دلان» مقایسه کنیم.

در میان بازیگران این اثر، بابک حمیدیان یک سمفونی تک‌نفره و در عین حال باشکوه را در نقش شهید محمد بروجردی به نمایش می‌گذارد. حمیدیان که کارنامه مفصل حضورش در فیلم‌های دفاع مقدس را به عنوان پیش‌توانه‌ای برای تجربه ایفای این نقش قرار داده، توانسته است با یک طراحی شایان توجه بیننده را تحت تأثیر بازی فنی و پرظرافت خود قرار دهد. فراز و فرودهای این شخصیت و لیخنده‌های همراه با اضطرابش امضای شخصی حمیدیان پای این اجرا محسوب می‌شوند و این بازیگر موفق شده‌است بیش از هر چیزی با بازی صورت خود مفهوم صبوری و استقامت را برای بیننده بازمانی کند.

ایستگاه
خبر

اولین شب چهاره‌های هنری سال ۱۴۰۱ برگزار شد
قردانی از مستندساز مشهد در نبود او

مراسم هفته‌هنر انقلاب «هنر متعهد به حقیقت» با برگزاری شب چهاره‌های هنری سال ۱۴۰۱ در رشته‌های سینمای مستند، سینمای داستانی، انیمیشن، تئاتر، موسیقی، معماری، پژوهش و عکاسی شاگامه جمعه ۲۵ فروردین ماه در محوطه باز حوزه هنری برگزار شد. در این مراسم از ایوب آقاخانی به‌عنوان چهره سال هنرهای نمایشی، علی اصغر قهیمی به‌عنوان چهره سال پژوهش هنر، سیدعباس میرهاشمی به‌عنوان چهره سال عکاسی، جوادخدایی به‌عنوان چهره سال معماری محمدمهدی سیار به‌عنوان چهره سال موسیقی تقدیر به عمل آمد. همچنین محسن اسلام‌زاده برای فیلم مستند «هیچ کس منتظر نیست» به‌عنوان چهره هنر سال ۱۴۰۱ در فیلم مستند، محمد خیراندیش برای ساخت فیلم انیمیشن «پسر دلفینی» به‌عنوان چهره هنر سال ۱۴۰۱ در بخش انیمیشن، حسین دارابی برای ساخت فیلم سینمایی «هناس» و فیلم کوتاه «محافظ» به‌عنوان چهره هنر سال ۱۴۰۱ در بخش سینمای داستانی و جلیل سامان برای سریال «زیرخاک» به عنوان چهره هنر سال ۱۴۰۱ در بخش تولیدات تلویزیونی معرفی شدند و از آن‌ها قدردانی شد. محسن اسلام‌زاده، مستندساز مطرح مشهدی، در این مراسم حضور نداشت و همسرش تندیس را دریافت کرد اما ویدئویی از افغانستان برای مراسم ارسال کرده بود که پخش شد. وی گفت: سال ۱۴۰۱ سال خوبی از لحاظ ساخت فیلم مستند و اکران داشتم اما آخرین روزهای سال برای تولید فیلمی مرتبط با پالایشگاه کرمانشاه به مشکل برخوردم، چون قرار بود از واگذاری این پالایشگاه در فیلم سخن بگویم. قصدم این بود از مردم ناامید آن خطه و جایگاه مردم و مشکلات اقتصادی آن‌ها بگویم که میسر نشد.

تماشاخانه

اجرای «اتاق زیر شیروانی» در «اشراق»

«پارازیت» روی صحنه فرهنگ سرای ترافیک

آيسان ستوده، غلامحسن طاهری و سهیلا فروغی به ایفای نقش می‌پردازند. «پارازیت» داستان زنی به نام مهتاب است که با کنتاکای بیجا دردسرهایی را برای خود و همسرش و ساکنان آپارتمان به وجود می‌آورد.

اجرای «کشتار اضطراری» در پردیس مستقل

امیررضا عرب، دلارام صفری و الهه عبدی بازی می‌کنند.

«سیاه‌کژدم»، اثر جدید تئاتر شهر

سعيد صادقی، حميدجندقی، امين کرفی، آيسان صادقی و پارسا رحيمي مقدم بازی می‌کنند.